

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 3, Article Number: 1C0440

EDUCATION SCIENCES

Received: December 2010

Accepted: July 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Kemal Zeki Zorbaz

Mustafa Kemal University

kemal_zeki@yahoo.com

kzorbaz@mku.edu.tr

Hatay-Turkey

YAZMA KAYGISI VE YAZMA KAYGISININ ÖLÇÜLMESİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı bireylerin yazılı anlatımlarını olumsuz etkileyen bir durum olan yazma kaygısı hakkında bilgi vermektir. Çalışmada; yazma kaygısının ne olduğu, yazma kaygısının sebepleri, düşük ve yüksek düzeyde yazma kaygısı olan bireylerin özellikleri ifade edilmeye çalışılmış ve yazma kaygısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan ölçekler (Daly ve Miller, 1975; Stacks, Boozer ve Lally, 1983; Petzel ve Wenzel, 1993; Cheng, 2004; Yaman, 2010) hakkında kısaca bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazma, Yazılı Anlatım, Yazma Kaygısı,
Türkçe Öğretimi

WRITING APPREHENSION AND MEASUREMENT OF IT

ABSTRACT

The purpose of this study is about writing apprehension which has negative effect on individuals' writing. In this study, what is the writing apprehension; reasons of writing apprehension, properties of individuals who have low or high degree of writing apprehension subjects are identified. The scales (Daly ve Miller, 1975; Stacks, Boozer ve Lally, 1983; Petzel ve Wenzel, 1993; Cheng, 2004; Yaman, 2010) which are used to measure the degree of writing apprehension/anxiety introduced in this study briefly.

Keywords: Writing, Writing Apprehension, Writing Anxiety,
Turkish Instruction

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Duygu ve düşüncelerin yazıya aktarılma sürecinde çeşitli problemler yaşanmaktadır. Bu problemlerin bazıları yazıya aktarılacak olan bilgilerin zihinde düzgün bir biçimde yapılandırılmaması veya düzenlenememesi şeklinde daha bilgileri zihinde yapılandırma aşamasında ortaya çıkmaktayken bazı problemler ise zihinde yapılandırılmış ve düzenlenmiş olan bilgileri yazıya aktarma sürecinde yaşanmaktadır. Duygu ve düşünceleri doğru ve düzenli bir şekilde yapılandırma ve yapılandırılmış bu duygu ve düşünceleri; düşünce yapısı itibarıyla tutarlı, cümle oluşturma ve cümleler arası bağlantılar ve paragraf yapma yönüyle sağlam bir yazı haline getirmek güçtür. Ayrıca bu süreçte ortaya çıkacak yazı, imla kurallarına uygun ve dil bilgisi yönüyle de yanlıştır olmalıdır.

Yapılan araştırmalarda (Özbay, 1995; Kaygas, 2002; Coşkun, 2005; Bağcı, 2007; Sallabaş, 2007) ilköğretim düzeyinden üniversite düzeyine kadar, bireylerin duygu ve düşüncelerini yazıya aktarmada çeşitli sıkıntılar yaşadıkları ifade edilmiştir. Duygu ve düşünceleri yazıya aktarmada ortaya çıkan problemlerin sebepleri arasında bireyin yazma algısı ve yazmaya karşı geliştirilen olumsuz tepkilerin önemli bir yer tuttuğu söylenebilir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bireylerin nitelikli yazılar yazamamalarının, küçük de olsa bir metin üretemeyişlerinin sebepleri arasında yazma kaygısı da yer almaktadır. Dünyada, yazma kaygısıyla ilgili olarak 1970'li yıllardan beri çeşitli çalışmalar yapılmış ve yapılan çalışmalarda birçok kişide yazma kaygısı görüldüğü ve bu durumun bireylerin yazılı anlatım performansını olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir.

Dünyada otuz yılı aşkın bir süredir yazma kaygısıyla ilgili çalışmalar yapılmış olmasına rağmen Türkiye'de, konu ile ilgili araştırmalar yeni başlamıştır ve çalışma sayısı (Yaman, 2010; Zorbaz, 2010) oldukça azdır.

Bu çalışmanın; yazma kaygısı, yazma kaygısının sebepleri, düşük ve yüksek düzeyde yazma kaygısı olan bireylerin özellikleri ve yazma kaygısının ölçülmesiyle ilgili genel bilgi vermesi yönüyle önemli olduğu söylenebilir.

3. YAZMA KAYGISI NEDİR? (WHAT IS WRITING APPREHENSION?)

Yazma kaygısı; yazmaya karşı geliştirilen bir tepkidir ve Daly ve Wilson'a (1983: 327) göre "bireyin, yazdıklarının değerlendirileceği düşüncesiyle yazmaktan kaçınması durumu"dur. Yazmaya karşı geliştirilen bu tepki; verilen bir yazma ödevi, derste yapılan bir yazma etkinliği ya da sınav amacıyla kompozisyon yazma gibi yazmanın zorunlu olduğu hallerde üzüntü, kızgınlık, korku şeklinde duygusal olarak ya da daha ileri düzeyde, çeşitli krampların oluşması şeklinde de fiziksel olarak kendini gösterir.

Yazma kaygısı, bireyi, yazma becerisinin bütün düzeylerinde etkileyebilir ve bireyin yazmaktan kaçınmasına sebep olabilir. Bu durum bir kez gerçekleştiğinde, kısacası birey artık yazmaktan kaçınmaya başladığında; bireyin yazma kaygısını belirleme ve yazma becerisini geliştirme fırsatını bulmak artık güçtür (Corbett-Whittier, 2004: 88).

Daly'e göre (1985: 44) yazma hakkındaki olumlu tutum, yazma becerilerindeki başarılı gelişime ve yazmadaki sürekliliğe bağlıdır. Öğretim sürecinde yazma becerisinin geliştirilmesiyle ilgili aksaklıklar ve yazmada sürekliliğin olmayışı yazmaya karşı olumsuz tutumların geliştirilmesine sebep olmaktadır. Bireyde yazmaya karşı geliştirilen olumsuz tutum zamanla yazma başarısına etki ederek bireyde yazma kaygısı oluşturabilir. Daly ve Miller (1975'ten akt.

Daly, 1985: 50-51) bireylerin yazma konusunda başarısız olmalarının zamanla yüksek düzeyde yazma kaygısına sebep olduğunu tespit etmişlerdir.

Yazma kaygısı, bireylerin yazma isteği ya da yazmaktan kaçınma eğilimleriyle ilişkilidir (Faigley, Daly ve Witte, 1981: 16). Yazma kaygısı üzerine yapılan çalışmalarda (Hettich, 1994; Cheshire, 1984; Matthews, 2001) yazmaya karşı geliştirilen bu tepkinin, yazının niteliği ve yazma başarısı üzerinde olumsuz etkileri olduğu ve yazmaktan kaçınma, yazmak istememe gibi durumlara sebep olduğu belirlenmiştir. Daly (1985: 43) yazma konusunda kaygılı olan öğrencilerin yazılı anlatımla ilgili çalışmalardan hoşlanmadıklarını hatta yazmayı bir ceza olarak algıladıklarını ifade etmiştir.

4. YAZMA KAYGISININ SEBEPLERİ (REASONS OF WRITING APPREHENSION)

Yazma kaygısının çeşitli sebepleri vardır:

Birey; kendini yazma becerisi yönünden zayıf ve yetersiz görüyorsa bu yetersizlik hissi, yazma kaygısına sebep olabilmektedir. Literatürde "olumsuz benlik kavramı" olarak ifade edilen bu durum; özellikle yazma becerisi zayıf olan, yazmayı zor ve üstesinden gelinmesi güç olarak gören bireylerin "yazılı anlatım"dan kaçınma eğilimini arttırmaktadır.

Yazma kaygısı, yazma ile ilgili olumsuz tecrübelerle ilişkilidir. Yazılı anlatım çalışmalarıyla ilgili olarak öğretmenlerden olumsuz geri bildirimler alan ve kompozisyon puanı düşük olan bireylerde "yazılı anlatım" olumsuz bir çağrışım doğurmaktadır. Bireyde oluşan bu olumsuz çağrışım zamanla yazma kaygısına sebep olmaktadır. Lu (2005: 42) yazma ile ilgili bu tatsız tecrübelerin kaynaklarını "dil bilgisi temelli yazma öğretimi, bireyin yazma becerilerindeki tecrübesizliği ve bireyin öğretmeni algılayışı" olmak üzere üç sebebe dayandırmaktadır.

Öğretmenin kompozisyonları acımasızca eleştirmesi ve kompozisyonlarla ilgili geri bildirimde bulunurken sürekli kötü yönlere vurgu yapması da yazma kaygısına sebep olmaktadır. Yaman (2010: 284), öğrencilerin hata yapma ve sert bir biçimde eleştirilme kaygısıyla yazmaktan korktuklarını ifade etmiştir.

Bireyin yazma becerisindeki yetersizliği de kaygıya sebep olmaktadır. Düşüncelerini nasıl bir plan dâhilinde kâğıda dökmesi gerektiğini bilmeyen, tutarlı bir metin oluşturmada sorunlar yaşayan, anlatımı düzgün olmayan ve yazım ve noktalama hataları yapmaktan endişe duyan bir bireyde yüksek düzeyde yazma kaygısı olma ihtimali fazladır.

Okuma alışkanlığıyla yazma kaygısı arasında önemli bir ilişki vardır. Düzenli bir okuma alışkanlığının olmayışı yazma kaygısına sebep olmaktadır. Zorbaz (2010: 196), evine hiç gazete ve dergi girmeyen ya da eve nadiren gazete ve dergi alınanlara göre evine sıklıkla gazete ve dergi giren öğrencilerin yazma kaygılarının daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Yaman (2010: 284) hiç kitap okumayan öğrencilerin yazmaya yönelik kaygılarının, ayda üç-dört kitap okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Okuma, bireyde, çeşitli konularda bilgi birikimi oluşturmaktadır. Verilen bir konu hakkında bilgisi olan kişide de "ne yazacağım" kaygısı daha düşük olmaktadır. Ayrıca okuma alışkanlığı olan bir birey, okuduğu metinleri kendi kendine değerlendirirken iyi bir yazının nitelikleriyle ilgili bilgi sahibi olmakta ve bu yazıları örnek alarak yazma becerisini geliştirebilmektedir.

5. DÜŞÜK VE YÜKSEK DÜZEYDE YAZMA KAYGISI OLAN BİREYLERİN ÖZELLİKLERİ (PROPERTIES OF INDIVIDUALS WHO HAVE LOW OR HIGH DEGREE OF WRITING APPREHENSION)

Matthews (2001: 23), yazma kaygısı düşük olan öğrencilerin yazmaya karşı olan tutumlarının olumlu olduğunu, yazma konusunda kendilerine güvendiklerini ve yazma çalışmalarından hoşlandıklarını ifade etmiştir. Smith'e (1984: 5) göre de biraz kaygı, öğrencilerin yazarken daha dikkatli olmaları ve istenen düzeyde bir kompozisyon yazmaları yönlerinden önem arz etmektedir.

Selfe (1981), yazma kaygısı yüksek ve düşük olan küçük bir grup öğrenciyle görüşme yapmış ve kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin yazmaktan hoşlanmadıklarını, yazma becerilerine çok az güvendiklerini ve yazılı anlatımlarının değerlendirilmesinden korktuklarını belirlemiştir. Tighe (1987: 1) yazma kaygısı yüksek olan öğrencilerin yazmayla ilgili özgüvenlerinin düşük olması yanında bu öğrencilerin yazma becerisinde daha geri olduklarını, yazma kaygısının yazma becerilerinin gelişimine ket vurduğunu ve yazma kaygısı yüksek olan öğrencilerin yazmayla ilgili olarak kendilerine yardımcı olabilecek diğer derslerden de kaçındıklarını ifade etmiştir. Ayrıca Walsh (1986) yüksek düzeyde yazma kaygısı olanların yalnızca yazmaktan değil aynı zamanda yazma eğitimi almaktan da kaçındıklarını ifade etmiştir.

Daly (1977'den akt. Daly, 1985: 56-57) yaptığı çalışmada daha önce belirlediği düşük ve yüksek yazma kaygısı olan öğrencilere 10 dakikalık sürede istedikleri konuda bir şeyler yazmalarını istemiştir. Sonuçta kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin yazılarının kelime ve cümle uzunluğunun anlamlı düzeyde düşük olduğu, az sayıda virgül ve sınırlı sayıda noktalama işareti kullandıkları tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalarda (Cheshire, 1984; Smith, 1984; Tighe, 1987; Hassan, 2001) yüksek düzeydeki yazma kaygısının öğrencilerin yazılarını olumsuz yönde etkilediği ifade edilmiş ve yazma kaygısı düşük olan öğrencilerin yazmada daha iyi performans gösterdikleri ve daha nitelikli kompozisyonlar yazdıkları belirlenmiştir.

Reeves (1997: 38-39), yazma kaygısı ile ilgili çalışmalardan hareketle yüksek düzeyde yazma kaygısı olan bireylerin özelliklerini "gösterdikleri davranışlar, tutumlar ve yazdıkları yazılarla ilgili özellikler" başlıkları altında özetlemiştir.

Yazma kaygısı yüksek olan öğrencilerin gösterdikleri davranışlar şunlardır (Reeves, 1997: 38-39):

- Yazma becerisini çok az gerektiren ya da hiç gerektirmeyen bir meslek seçme eğilimindedirler.
- Üniversite eğitiminde, her gün yazmanın gerekli olduğu dersler ve bölümlerden kaçınma eğilimindedirler.
- Sınıf dışında çok az yazarlar.
- Evde, okulda ve toplum içinde yazma becerisi yönünden iyi bir örnek oluşturmazlar.
- Sözel beceri testleri, okuduğunu anlama ve üniversiteye giriş sınavlarında yapılan standart yazma becerisi testlerinden düşük puan alırlar.
- Yazmaya yönelik motivasyonları ister istemez düşüktür.

Yazma kaygısı yüksek olan öğrencilerin tutumları şunlardır (Reeves, 1997: 39):

- Benlik kavramları ya da kendilerini algılama düzeyleri düşüktür, özgüvene ihtiyaç duyarlar.
- Okulda yapılan yazma çalışmalarındaki başarı düzeyleri düşüktür.
- Öğretmenlerinden, yaptıkları yazma denemeleriyle ilgili olumsuz geribildirim alırlar.

- Kişisel duygularını, inançlarını ve tecrübelerini yazılı olarak anlatmalarını istendiğinde kaygı düzeyleri çok yüksektir.
- Kişisel duyguların katılmayacağı ve birinci kişinin bakış açısının kullanılmayacağı tartışmacı/ikna edici yazılar yazarken kaygı düzeyleri düşüktür.
Yazma kaygısı yüksek olan öğrencilerin yazılı ürünleri şu özellikleri gösterir (Reeves, 1997: 39):
- Ne yazacaklarıyla ilgili düşünce üretmekte, bir buluş yapmakta çok güçlük çekerler.
- Oldukça az sayıda kelimeden oluşan küçük metin parçaları üretirler.
- Düşünceleri tam olarak gelişmiş değildir.
- Bütüncül değerlendirme yapıldığında yazılarının kalitesinin düşük olduğu tespit edilir.
- Sözdizimsel yetkinlik düzeyleri hesaplandığında düşük puan alırlar.
- Kullandıkları her cümle, az miktarda bilgi içerir.
- Yazmada mekanik unsurlar (imla, noktalama) ve kullanımda (dil bilgisi, anlatım bozukluğu) çok zorluk çekerler.
- Cümle yapılarının çeşitliliği azdır.

6. YAZMA KAYGISINI ÖLÇÜLMESİ (MEASUREMENT OF WRITING APPREHENSION)

Yazma kaygısının ölçülmesiyle ilgili ilk çalışma 1975 yılında, daha önce sözel iletişim kaygısıyla ilgili çalışmalar yapan Daly ve Miller tarafından yapılmıştır. Daly ve Miller, yazma kaygısını ölçmek amacıyla bir ölçek geliştirmişlerdir. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle, bireylerin kendi yazma kaygılarına yönelik algılarına; yazmaktan hoşlanma ya da hoşlanmama durumlarına; yazılarının akranları, öğretmenler ve profesyonel değerlendirmeciler tarafından değerlendirilmesine; yazmaya yönelik kendi öz değerlendirmelerine dair 63 ifadeden oluşan bir madde havuzu meydana getirilmiştir. "Tamamen katılıyorum"dan "kesinlikle katılmıyorum"a doğru beşli likert tipinde olan bu maddeler 164 üniversite öğrencisine uygulanmış ve tek faktör altında toplanan 26 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Yapılan uygulamada ölçeğin iç tutarlılığı .94 ve test-tekrar test güvenilirliği de .92 olarak belirlenmiştir (Daly, 1985: 46-47). Daha sonra yetişkinler, üniversite ve lise öğrencileri ile ilköğretim ikinci kademe öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda da ölçeğin güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Ulaşılabilen kaynaklar içerisinde yazma kaygısını ölçmek amacıyla geliştirilen ikinci ölçek Stacks, Boozer ve Lally'ye (1983) aittir. Bu ölçek geliştirilirken, Daly ve Miller'ın (1975) geliştirdikleri ölçekten 21 madde alınarak toplam 64 ifadeden oluşan bir madde havuzu meydana getirilmiştir. "Tamamen katılıyorum"dan "kesinlikle katılmıyorum"a doğru beşli likert tipinde olan bu maddeler 428 üniversite öğrencisine uygulanmış ve altı faktör altında toplanan 21 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Bu faktörlerden beşinin yazma kaygısını ölçtüğü belirlenmiştir.

Petzel ve Wenzel (1993), yazma kaygısını ölçmek amacıyla bir ölçek geliştirmişlerdir. Ölçek geliştirme sürecinde iki aşamalı olarak yapılan uygulamanın ilk aşamasında 103 ifadeden oluşan denemelik ölçek 117 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Daha sonra, ölçüt geçerliliği için, 91 öğrenciye Daly ve Miller (1975) tarafından geliştirilen Yazma Kaygısı Ölçeği ve Rose (1984) tarafından geliştirilen Yazma Tutukluğu Ölçeği de uygulanarak 103 maddelik ölçeğin bu ölçeklerle ilişkisine bakılmıştır.

Cheng (2004), İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını ölçmek amacıyla bir ölçek geliştirmiştir. Çalışmada, beşli likert tipinde olan ve 27 maddeden oluşan denemelik ölçek 421 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Uygulama sonucunda üç faktör altında toplanan ve 22 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir.

Türkçe, ilk yazma kaygısı ölçeği Yaman (2010) tarafından geliştirilmiştir. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerine yönelik toplam 49 maddelik denemelik ölçek 774 kişiye uygulanmış ve "hiçbir zaman"dan "her zaman"a doğru sıklık ifadeleriyle beşli likert tipinde tek faktör altında toplanan ve toplam varyansın % 30,5'ini açıklayan 19 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı ,80 olarak bulunmuştur.

Zorbaz (2010), yazma kaygısının belirlenmesinde en çok kullanılan ölçek olan, Daly ve Miller'ın (1975) geliştirmiş olduğu ölçeği Türkçeye uyarlamıştır (Ek 1). Ölçeğin Türkçeye uyarlanma sürecinde öncelikle ölçeği geliştiren araştırmacılardan John A. Daly'den e-posta yoluyla izin alınmıştır. Ölçek, üç alan uzmanı tarafından Türkçeye çevrilmiştir. En uygun çeviri için, üç İngiliz Dili Eğitimi uzmanı ve lisansüstü eğitimlerini Amerika Birleşik Devletlerinde tamamlamış iki alan uzmanından görüş alınmış ve çeviride gerekli değişiklikler yapılmıştır. Daha sonra bu Türkçe çeviri İngilizceye tercüme edilmiş, üç İngiliz Dili Eğitimi uzmanından ölçeğin orijinal formu ile Türkçeden İngilizceye çevrilen formu karşılaştırmaları istenmiş ve yapılan değerlendirmede iki formun aynı şeyi ifade ettiği sonucuna varılmıştır. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Bölümü birinci sınıfta öğrenim gören toplam 36 öğrenciye bir hafta arayla ölçeğin orijinal formu ve Türkçe çevirisi uygulanmıştır. Bu uygulama sonunda ölçeğin İngilizce ve Türkçe formlarına verilen cevapların paralel olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizinde iki form arasında pozitif ve istatistiksel açıdan da anlamlı bir ilişki (,763) tespit edilmiştir. Bu bulgu iki formun eşdeğer olduğuna önemli bir kanıt olarak değerlendirilmiştir. İlköğretim ikinci kademe öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada ölçeğin yazma dersi ile ilgili olan maddeleri çıkarılmamış, anlamına mümkün olduğunca müdahale edilmeden değiştirilerek kullanılmıştır. Yapılan uygulamada toplam varyansın % 53,04'ünü açıklayan ve zevk alma, ön yargı, değerlendirilme kaygısı, yazdıklarını paylaşma olarak adlandırılabilen dört faktörden oluşan bir yapı ortaya çıkmıştır. Buna göre 3, 10, 15, 17, 19. maddeler zevk alma; 7, 16, 18, 22, 23, 24, 26. maddeler ön yargı; 1, 2, 4, 5, 13, 25. maddeler değerlendirilme kaygısı ve 12, 14, 20. maddeler de yazdıklarını paylaşma faktörü altında yer alırken 6, 8, 9, 11, 21. maddeler ise bu dört boyutun dışında yer almıştır. Ölçeğin elde edilen faktör yapısının Shaver'ın (1990) benzer bir örnekleme gerçekleştirdiği çalışmasıyla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Yazma Kaygısı Ölçeği'yle elde edilen veriler bilgisayara girilirken; olumlu olan (1, 4, 5, 7, 8, 13, 16, 18, 21, 22, 24, 25, 26) maddeler puanlanırken "tamamen katılıyorum" ifadesi 1 puan, "katılıyorum" 2, "kararsızım" 3, "katılmıyorum" 4 ve "kesinlikle katılmıyorum" ifadesi 5 puan; olumsuz (2, 3, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 19, 20, 23) maddelerde ise bu puanlamanın tersi bir puanlama yapılarak "tamamen katılıyorum" ifadesi 5 puan, "kesinlikle katılmıyorum" ifadesi 1 puan şeklinde puanlandırılmıştır. Daly ve Miller (1975'ten akt. Daly, 1985: 45), orijinal ölçeğin üniversite öğrencileri üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını ,940 olarak hesaplamışlardır. Ölçeğin Türkçe formunun ilköğretim ikinci kademedeki uygulamasında Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının ,901

olarak hesaplanması orijinal ölçekle Türkçe formun güvenilirlik yönüyle de paralel olduğunu göstermiştir.

Görüldüğü üzere yazma kaygısını ölçmek amacıyla çeşitli ölçekler geliştirilmiş ve geçerli ölçüm yaptığı belirlenmiş bu ölçeklerle bireylerin yazma kaygısı düzeyleri güvenilir sonuçlar elde edilecek şekilde ölçülmeye çalışılmıştır. Bu ölçekler yanında nitel araştırma yöntemleri kullanılarak da bireylerin yazma kaygısı ölçülebilir.

7. SONUÇ (CONCLUSION)

Yapılan araştırmalarda, yüksek düzeydeki yazma kaygısının ilköğretimden üniversiteye kadar bütün eğitim düzeylerindeki bireyleri olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Yazının niteliği ve yazma başarısı üzerinde olumsuz etkileri olmasının yanında yazma kaygısı; bireylerin yazmak istememesi, yazmaktan kaçınması ve yazılı anlatımla ilgili derslerden de uzak durmasına sebep olmaktadır. Yazmayı olumsuz yönde etkileyen bu durumun öğretim sürecinde azaltılmaya çalışılması gerekmektedir.

Dünyada, 1970'lerden bu yana birçok araştırma yapılmasına karşılık ülkemizde yazma kaygısıyla ilgili çalışmalar oldukça azdır. İlköğretim ikinci kademe öğrencileri üzerinde yapılan iki araştırma (Yaman, 2010; Zorbaz, 2010) dışında ülkemizde yazma kaygısıyla ilgili yapılmış herhangi bir çalışma mevcut değildir. Farklı eğitim düzeylerindeki bireylerin yazma kaygısı düzeyleri üzerine nicel çalışmalar yanında bu kaygının yazılı anlatımları ne kadar etkilediğini belirlemeye yönelik nitel çalışmalara da ihtiyaç vardır. Ayrıca yazma kaygısını azaltmaya yönelik etkinlik geliştirme ve bu etkinliklerin yazma kaygısını azaltmada ne kadar etkili olduğunun belirlenebilmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapılması da önem arz etmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışmada, Prof. Dr. Murat ÖZBAY yönetiminde hazırlanan "İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazma Kaygı ve Tutukluğunun Yazılı Anlatım Becerileriyle İlişkisi" adlı doktora tezinin literatür kısmından yararlanılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Bağcı, H., (2007). *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumları ile Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
2. Cheng, Y.S., (2004). A Measure of Second Language Writing Anxiety: Scale Development and Preliminary Validation. *Journal of Second Language Writing*, 13, 313-335.
3. Cheshire, B.W., (1984). *The Effects of Writing Apprehension on Writing Quality*. Paper presented at the Annual Meeting of the Conference on College Composition and Communication (35th, New York City, NY, March 29-31). (Çukurova Üniversitesi Kütüphanesinden Alınan Mikrofiş, ERIC Document Reproduction Service No. ED258264)
4. Corbett-Whittier, C., (2004). *Writing Apprehension in Adult College Undergraduates: Six Case Studies*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Kansas (UMI No. 3185142).
5. Coşkun, E., (2005). *İlköğretim Öğrencilerinin Öyküleyici Anlatımlarında Bağdaşıklık, Tutarlılık ve Metin Elementleri*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

6. Daly, J.A., (1985). Writing Apprehension. *When a Writer Can't Write: Studies in Writer's Block and Other Composing Process Problems*. Mike ROSE (Ed). New York: Guilford Press. (Bu bölüm, bölümün yazarından e-posta yoluyla alınmıştır.)
7. Daly, J.A. and Wilson, D.A., (1983). Writing Apprehension, Self-Esteem, and Personality. *Research in the Teaching of English*, 17 (4), 327-339.
8. Daly, J.A. and Miller, M.D., (1975). The Empirical Development of an Instrument of Writing Apprehension. *Research in the Teaching of English*, 9, 242-249.
9. Faigley, L., Daly, J.A., and Witte, S.P., (1981). The Role of Writing Apprehension in Writing Performance and Writing Competence. *Journal of Educational Research*, 75, 16-21. (ERIC Document Reproduction Service No. ED200984)
10. Hassan, B.A., (2001). The Relationship of Writing Apprehension and Self-Esteem to the Writing Quality and Quantity of EFL University Students. (Report) Mansoura University, College of Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED459671)
11. Hettich, R.L., (1994). *Writing Apprehension: A Critique*. Unpublished Doctoral Dissertation, Purdue University (UMI No. 9523364).
12. Kaygas, N., (2002). *Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Dinleme Sonucu Anladıklarını Yazılı Anlatma Becerileri*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
13. Lu, S.H., (2005). *A Correlational Study of Computer Anxiety, Second Language Writing Apprehension and Taiwanese College Student Experiences with Word Processing*. Unpublished Doctoral Dissertation, The University of Mississippi (UMI No. 3246024).
14. Matthews, D. A. H. (2001). In Our Voices: A Pedagogical Approach To Reducing Writing Apprehension. Unpublished Doctoral Dissertation, Georgia State University (UMI No. 3024349).
15. Özbay, M., (1995). *Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
16. Petzel, T.P. and Wenzel, M.U., (1993). *Development and Initial Evaluation of Measure of Writing Anxiety*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED373072)
17. Poff, I., (2004). *Regimentation: A Predictor of Writer's Block and Writing Apprehension*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Southern California (UMI No. 3155461).
18. Reeves, L.L., (1997). Minimizing Writing Apprehension in the Learner-Centered Classroom. *English Journal*, 86(6), 38-45.
19. Sallabaş, M.E., (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Kazanımlarına Ulaşma Düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
20. Selfe, C.L., (1981). *The Composing Processes of High and Low Writing Apprehensives: A Modified Case Study*. (Çukurova Üniversitesi Kütüphanesinden Alınan Mikrofiş, ERIC Document Reproduction Service No. ED216354)
21. Shaver, J.P., (1990). Reliability and Validity of Measures of Attitudes toward Writing and Toward Writing with the Computer. *Written Communication*, 7, 375-392.
22. Smith, M.W., (1984). *Reducing Writing Apprehension*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED243112)

23. Stacks, D.W., Boozer R.W. and Lally, T.D.P., (1983). *Syntactic Language Correlates of Written Communication Apprehension*. Paper presented at the Annual Meeting of the Southwest Division of the American Business Communication Association. (ERIC Document Reproduction Service No. ED226374)
24. Tighe, M.A., (1987). *Reducing Writing Apprehension in English Classes*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED281196)
25. Walsh, S.M., (1986). *New Directions in Research on Writing Apprehension*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED361716)
26. Yaman, H., (2010). Türk Öğrencilerin Yazma Kaygısı. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2 (1), 267-289.
27. Zorbaz, K.Z., (2010). *İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazma Kaygı ve Tutukluğunun Yazılı Anlatım Becerileriyle İlişkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EK 1: YAZMA KAYGISI ÖLÇEĞİ (Daly-Miller, 1975'ten Türkçeye uyarlayan Zorbaz, 2010) (TURKISH FORM OF WRITING APPREHENSION TEST)

Aşağıda yazma ile ilgili 26 tane cümle ve her cümlenin karşısında bu cümlede anlatılanlara ne düzeyde katıldığınızı belirlemeye yönelik 5 ifade yer almaktadır. Sizden istenen, size en çok uyan maddeye işaret koymanızdır. Vereceğiniz cevaplar hiçbir şekilde not olarak değerlendirilmeyeceği için önemli olan sizin samimi ve dürüst cevaplar vermenizdir. Bu cümlelerde doğru ya da yanlış cevap diye bir şey yoktur. Bazıları tekrar bile olsa lütfen cevapsız madde bırakmayınız. Teşekkür ederim.

	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	<u>Katılmıyorum</u>	<u>Kesinlikle katılmıyorum</u>
1. Yazmaktan kaçınıyorum.					
2. Yazdıklarımın değerlendirilmesi konusunda bir endişem yoktur.					
3. Düşüncelerimi yazıya dökmeyi dört gözle beklerim.					
4. Yazdıklarımın değerlendirileceğini düşününce yazmaktan korkarım.					
5. Yazma dersi almak benim için çok korkutucu bir tecrübedir. Yazma etkinliklerine katılmak benim için çok korkutucu bir tecrübedir. (Değiştirilmiş madde.)					
6. Kompozisyonu teslim etmek kendimi iyi hissetmemi sağlar.					
7. Kompozisyon yazmaya başladığımda aklımdan her şey silinmiş gibi olur.					
8. Düşünceleri yazarak ifade etmek zaman israfı gibi görünüyor.					
9. Değerlendirilmesi ve yayımlanması için dergilere yazımı göndermek hoşuma gidiyor.					
10. Düşüncelerimi kâğıda dökmeyi severim.					
11. Düşüncelerimi açık bir şekilde yazarak ifade etme yeteneğime güveniyorum.					
12. Yazdıklarımı arkadaşlarıma okutmak hoşuma gider.					
13. Yazma konusunda gerginim.					
14. İnsanlar yazdıklarımın hoşlanıp görünüyorlar.					
15. Yazmaktan zevk alıyorum.					
16. Düşüncelerimi hiçbir zaman açık bir şekilde yazıya dökemediğimi düşünüyorum.					
17. Yazmak çok eğlencelidir.					
18. Daha derse girmeden kompozisyon dersinde başarısız olacağımı düşünüyorum. Daha derse girmeden kompozisyon yazmada başarısız olacağımı düşünüyorum. (Değiştirilmiş madde.)					
19. Düşüncelerimi kâğıt üzerinde görmeyi seviyorum.					
20. Yazdıklarımı başkalarıyla tartışmak eğlenceli bir iştir.					
21. Yazma dersinde, düşüncelerimi düzenlerken çok sıkıntılı anlar yaşıyorum. Yazma etkinliklerinde, düşüncelerimi düzenlerken çok sıkıntılı anlar yaşıyorum. (Değiştirilmiş madde.)					
22. Bir kompozisyonu teslim ettiğimde başarısız olacağımı biliyorum.					
23. İyi kompozisyonlar yazmak benim için çok kolaydır.					
24. Diğer insanlar kadar iyi yazdığımı düşünmüyorum. Diğer arkadaşlarım kadar iyi yazdığımı düşünmüyorum. (Değiştirilmiş madde.)					
25. Kompozisyonlarımın değerlendirilmesinden hoşlanmam.					
26. Yazılı anlatımda iyi değilim.					